

**MADE IN
SLOVENIA
2035**

**SREČANJE PREDSTAVNIKOV GZS IN OZS
Z REGIJSKIMI GOSPODARSTVENIKI**

ŠPORT HOTEL OTOČEC, 9. 3. 2026

**Problematika razvoja prometne in
energetske infrastrukture**

RAZVOJ PROMETNE IN ENERGETSKE INFRASTRUKTURE

TEZE:

PROMET

- Kapacitete slovenskega avtocestnega omrežja ne sledijo dejanski rasti prometa – ne osebnega ne tovarnega, zato prometni zastoji zmanjšujejo družbeni razvoj, konkurenčnost slovenskega gospodarstva in zanesljivost poslovnega okolja.
- Razvoj železnic brez jasne prioritete potnikov ne bo izboljšal vsakodneвне mobilnosti prebivalstva, kar pomeni, da brez sodobne potniške železnice ni mogoče zmanjšati prometnih zastojev na cestah, brez zanesljivega, hitrega in integriranega javnega prometa pa ljudje ne bodo opustili avtomobilov.
- Prometna infrastruktura ni ideološko, temveč vsakodnevno življenjsko vprašanje, zato dolgoročna rešitev prometnih težav zahteva sočasne investicije v ceste, železnice in javni potniški promet.

RAZVOJ PROMETNE IN ENERGETSKE INFRASTRUKTURE

TEZE:

ENERGETIKA

- **Država brez lastne stabilne proizvodnje elektrike izgublja energetske suverenost, brez zadostne in stabilne proizvodnje elektrike pa ne more imeti konkurenčnega gospodarstva. Energetika ni le okoljsko ali ekonomsko vprašanje – je vprašanje nacionalne odpornosti.**
- **Brez novega stabilnega vira (JEK 2 ali alternativa) bo Slovenija dolgoročno povečala uvoz elektrike. Tudi neodločnost pri sprejemanju odločitev o gradnji novih hidroelektrarn in posodabljanju električnega omrežja pomeni izgubljeno domačo energijo in večji uvoz, posledično se zaustavlja tudi energetski prehod.**
- **Energetska infrastruktura zahteva kontinuiteto odločanja preko političnih mandatov.**

RAZVOJ PROMETNE IN ENERGETSKE INFRASTRUKTURE

IZHODIŠČE:

- **4 infrastrukturni problemi, ki zaradi dolgoletnih zamud ovirajo strateški družbeni, regionalni in gospodarski razvoj Dolenjske in Bele krajine:**
- **Promet:** izgradnja 3. razvojne osi med Novim mestom in Metliko
nerazvito železniško omrežje
- **Energetika:** izgradnja HE Mokrice na spodnji Savi
izgradnja drugega bloka JEK

RAZVOJ PROMETNE IN ENERGETSKE INFRASTRUKTURE

JUŽNI KRAK 3. RAZVOJNE OSI NOVO MESTO-METLIKA:

Neizgradnja južnega kraka 3. razvojne osi (Novo mesto–Metlika) ima merljive in sistemske negativne učinke na družbo, gospodarstvo in regionalni razvoj, kot so:

- trajno nižja konkurenčnost regije,
- demografsko praznjenje,
- razvojna vrzel v primerjavi z osrednjo Slovenijo,
- izgubljene nove investicije in s tem delovna mesta,
- višji javne stroške države,

👉 Gre za klasičen primer infrastrukturno pogojene regionalne zaostalosti.

RAZVOJ PROMETNE IN ENERGETSKE INFRASTRUKTURE

JUŽNI KRAK 3. RAZVOJNE OSI NOVO MESTO-METLIKA:

Neizgradnja južnega kraka 3. razvojne osi (Novo mesto–Metlika) ima merljive in sistemske negativne učinke na družbo, gospodarstvo in regionalni razvoj:

NEGATIVNI UČINKI NA GOSPODARSTVO

Slabša konkurenčnost podjetij in logistična neučinkovitost:

- daljši transportni časi in višji logistični stroški (večja poraba časa, goriva, obraba),
- nezanesljive dobavne verige (zlasti za izvozno industrijo),
- slabši dostop do avtocestnega križa,
- težje vključevanje v mednarodne vrednostne in gospodarske verige,

 Posledica: nižja produktivnost in investicijska privlačnost regije

RAZVOJ PROMETNE IN ENERGETSKE INFRASTRUKTURE

JUŽNI KRAK 3. RAZVOJNE OSI NOVO MESTO-METLIKA:

Neizgradnja južnega kraka 3. razvojne osi (Novo mesto–Metlika) ima merljive in sistemske negativne učinke na družbo, gospodarstvo in regionalni razvoj:

NEGATIVNI UČINKI NA GOSPODARSTVO

Zaviranje investicij in gospodarskega razvoja Dolenjske in Bele krajine:

- investitorji vlagajo v regije z razvitim cestnim in železniškim prometnim omrežjem,
- omejena širitev obstoječih podjetij,
- manj novih industrijskih con in projektov, ki bi imeli vpliv na širitev gospodarstva,
- nižja vrednost zemljišč za gospodarsko rabo,

 Posledica: **strukturna razvojna vrzel v primerjavi z osrednjo Slovenijo**

RAZVOJ PROMETNE IN ENERGETSKE INFRASTRUKTURE

JUŽNI KRAK 3. RAZVOJNE OSI NOVO MESTO-METLIKA:

Neizgradnja južnega kraka 3. razvojne osi (Novo mesto–Metlika) ima merljive in sistemske negativne učinke na družbo, gospodarstvo in regionalni razvoj:

NEGATIVNI UČINKI NA GOSPODARSTVO

Izguba delovnih mest in razvojnih priložnosti:

- počasnejša rast podjetij,
- selitev gospodarskih dejavnosti bližje prometnim koridorjem,
- manj visokokvalificiranih delovnih mest,
- manj storitvenih dejavnosti (logistika, servis, turizem),

 Posledica: nižja regionalna zaposlenost in dohodek

RAZVOJ PROMETNE IN ENERGETSKE INFRASTRUKTURE

JUŽNI KRAK 3. RAZVOJNE OSI NOVO MESTO-METLIKA:

Neizgradnja južnega kraka 3. razvojne osi (Novo mesto–Metlika) ima merljive in sistemske negativne učinke na družbo, gospodarstvo in regionalni razvoj:

NEGATIVNI UČINKI NA DRUŽBO

Depopulacija in staranje prebivalstva Dolenske in Bele krajine:

- mladi se selijo v Ljubljano, v druge prometno dostopnejše regije ali tujino,
- težji dnevni migracijski tokovi,
- manj storitev za prebivalstvo (šole, zdravstvo, trgovina),
- socialna izolacija posameznih območij,

 Posledica: **demografsko praznjenje obeh regij**

RAZVOJ PROMETNE IN ENERGETSKE INFRASTRUKTURE

JUŽNI KRAK 3. RAZVOJNE OSI NOVO MESTO-METLIKA:

Neizgradnja južnega kraka 3. razvojne osi (Novo mesto–Metlika) ima merljive in sistemske negativne učinke na družbo, gospodarstvo in regionalni razvoj:

NEGATIVNI UČINKI NA DRUŽBO

Slabši dostop do javnih storitev:

- daljši dostop do bolnišnic v Novem mestu ali Brežicah,
- težji dostop do izobraževalnih institucij (srednje šole, fakultete),
- omejen dostop do upravnih storitev,
- slabša interventna dostopnost (reševalci, gasilci),

 Posledica: **neenakost v dostopu do storitev**

RAZVOJ PROMETNE IN ENERGETSKE INFRASTRUKTURE

JUŽNI KRAK 3. RAZVOJNE OSI NOVO MESTO-METLIKA:

Neizgradnja južnega kraka 3. razvojne osi (Novo mesto–Metlika) ima merljive in sistemske negativne učinke na družbo, gospodarstvo in regionalni razvoj:

NEGATIVNI UČINKI NA DRUŽBO

Slabša prometna varnost in kakovost življenja:

- povečan promet skozi naselja (hrup, nevarnost),
- več prometnih nesreč na lokalnih in regionalnih cestah,
- večja obremenitev lokalnih in regionalnih cest s tovornim prometom,
- slabša bivalna kakovost in pogoji bivanja,

 Posledica: **večji zdravstveni in socialni stroški**

RAZVOJ PROMETNE IN ENERGETSKE INFRASTRUKTURE

JUŽNI KRAK 3. RAZVOJNE OSI NOVO MESTO-METLIKA:

Neizgradnja južnega kraka 3. razvojne osi (Novo mesto–Metlika) ima merljive in sistemske negativne učinke na družbo, gospodarstvo in regionalni razvoj:

SISTEMSKI IN STRATEŠKI NEGATIVNI UČINKI

Neizkoriščen čezmejni razvojni potencial obeh držav:

- slabše povezave s Karlovško in Zagrebško občinsko regijo,
- omejen čezmejni trg dela,
- zmanjšan čezmejni turizem in logistika,
- slabša integracija v TEN-T prostor jugovzhodne Evrope,

 Posledica: **zamujene makroregionalne priložnosti**

RAZVOJ PROMETNE IN ENERGETSKE INFRASTRUKTURE

JUŽNI KRAK 3. RAZVOJNE OSI NOVO MESTO-METLIKA:

Neizgradnja južnega kraka 3. razvojne osi (Novo mesto–Metlika) ima merljive in sistemske negativne učinke na družbo, gospodarstvo in regionalni razvoj:

KRŠITEV NAČELA POLICENTRIČNEGA RAZVOJA SLOVENIJE

Slovenska prostorska strategija temelji na uravnoteženem regionalnem razvoju

- koncentracija razvoja v Ljubljani,
- marginalizacija jugovzhodne Slovenije,
- rast regionalnih razlik,
- večji fiskalni transferji v prihodnosti,

 Posledica: **dražja regionalna politika države**

RAZVOJ PROMETNE IN ENERGETSKE INFRASTRUKTURE

JUŽNI KRAK 3. RAZVOJNE OSI NOVO MESTO-METLIKA:

Neizgradnja južnega kraka 3. razvojne osi (Novo mesto–Metlika) ima merljive in sistemske negativne učinke na družbo, gospodarstvo in regionalni razvoj:

FISKALNI IN MAKROEKONOMSKI STROŠKI

Višji dolgoročni javni izdatki:

- višje subvencije za manj razvite regije,
- višji socialni transferji zaradi manjše zaposlenosti,
- višji stroški prometnih nesreč,
- višji stroški sanacije obstoječih državnih in lokalnih cest,

Posledica: **višji javnofinančni pritisk**

RAZVOJ PROMETNE IN ENERGETSKE INFRASTRUKTURE

HIDROELEKTRARNA MOKRICE:

Negativni učinki neizgradnje HE Mokrice se kažejo na več ravneh – energetiki, gospodarstvu, regionalnem razvoju, poplavni varnosti in zaupanju v investicijsko okolje:

- **energetsko** (manj OVE, več uvoza),
- **gospodarsko** (izpad velike investicije in multiplikatorjev),
- **regionalno-varnostno** (poplave in razvoj Posavja).

Z vidika družbe in gospodarstva gre predvsem za **oportunitetni strošek**: izgubljeno proizvodnjo, izgubljen razvoj in izgubljeno varnost, ki bi jo projekt prinesel.

RAZVOJ PROMETNE IN ENERGETSKE INFRASTRUKTURE

HIDROELEKTRARNA MOKRICE:

Negativni učinki neizgradnje HE Mokrice se kažejo na več ravneh – energetiki, gospodarstvu, regionalnem razvoju, poplavni varnosti in zaupanju v investicijsko okolje:

ENERGETSKA VARNOST IN ZELENİ PREHOD

- **Manj domače obnovljive energije** → večji uvoz elektrike ali več fosilnih virov.
 - **Težje doseganje NEPN in EU ciljev OVE** (hidro je stabilen vir).
 - **Izguba fleksibilnosti sistema** (hidroelektrarne stabilizirajo omrežje).
 - **Zamujene sinergije s HE verigo na spodnji Savi** (optimalno delujejo kot sistem).
- 👉 **Posledica: višja energetska odvisnost in potencialno višje cene elektrike**

RAZVOJ PROMETNE IN ENERGETSKE INFRASTRUKTURE

HIDROELEKTRARNA MOKRICE:

Negativni učinki neizgradnje HE Mokrice se kažejo na več ravneh – energetiki, gospodarstvu, regionalnem razvoju, poplavni varnosti in zaupanju v investicijsko okolje:

GOSPODARSKA AKTIVNOST IN GRADBENI SEKTOR

- Izpad investicije ~200–300 mio € (ocena razreda projekta).
- Manj naročil za slovenska gradbena, inženirska in materialna podjetja.
- Manj delovnih mest v času gradnje (neposredno in v dobavni verigi).
- Manj referenc za izvoz znanja (hidroprojekti pomembni za internacionalizacijo).

 Posledica: nižji multiplikativni učinki investicij v BDP

RAZVOJ PROMETNE IN ENERGETSKE INFRASTRUKTURE

HIDROELEKTRARNA MOKRICE:

Negativni učinki neizgradnje HE Mokrice se kažejo na več ravneh – energetiki, gospodarstvu, regionalnem razvoju, poplavni varnosti in zaupanju v investicijsko okolje:

REGIONALNI RAZVOJ

- Zamujena protipoplavna ureditev in infrastruktura (akumulacija + nasipi).
- Manj razvojnih projektov ob akumulaciji (turizem, rekreacija, ribištvo).
- Nižja privlačnost regije za investicije.
- Izgubljeni nadomestni in komunalni projekti (lokalne koristi).

👉 Posledica: počasnejši razvoj obmejnih regij

RAZVOJ PROMETNE IN ENERGETSKE INFRASTRUKTURE

HIDROELEKTRARNA MOKRICE:

Negativni učinki neizgradnje HE Mokrice se kažejo na več ravneh – energetiki, gospodarstvu, regionalnem razvoju, poplavni varnosti in zaupanju v investicijsko okolje:

POPLAVNA VARNOST IN PRILAGAJANJE NA PODNEBNE SPREMEMBE

- Neizkoriščen potencial za regulacijo pretokov Save.
- Večja izpostavljenost Brežic in dolvodnih območij poplavam.
- Dražji alternativni protipoplavni ukrepi brez hidroenergetske sinergije.

👉 Posledica: **velika poplavna nevarnost širšega območja HE**

RAZVOJ PROMETNE IN ENERGETSKE INFRASTRUKTURE

HIDROELEKTRARNA MOKRICE:

Negativni učinki neizgradnje HE Mokrice se kažejo na več ravneh – energetiki, gospodarstvu, regionalnem razvoju, poplavni varnosti in zaupanju v investicijsko okolje:

INSTITUCIONALNA KREDIBILNOST IN INVESTICIJSKO OKOLJE

- Slab signal investitorjem: dolgotrajni postopki in negotovost.
- Povečano regulativno tveganje za velike projekte.
- Ohlajanje javno-zasebnih partnerstev in infrastrukture.
- Izguba zaupanja v državno strateško načrtovanje energetike.

👉 Posledica: višji stroški kapitala in zmanjšan obseg investicij

RAZVOJ PROMETNE IN ENERGETSKE INFRASTRUKTURE

HIDROELEKTRARNA MOKRICE:

Negativni učinki neizgradnje HE Mokrice se kažejo na več ravneh – energetiki, gospodarstvu, regionalnem razvoju, poplavni varnosti in zaupanju v investicijsko okolje:

FISKALNI IN JAVNOFINANČNI UČINKI

- Izguba prihodnjih prihodkov iz proizvodnje elektrike.
- Manj koncesnin in davkov iz projekta.
- Izguba EU kohezijskih ali zelenih sredstev (okna financiranja se zapirajo).
- Večji stroški uvoza energije na dolgi rok.

 Posledica: negativni finančni učinki

RAZVOJ PROMETNE IN ENERGETSKE INFRASTRUKTURE

HIDROELEKTRARNA MOKRICE:

Negativni učinki neizgradnje HE Mokrice se kažejo na več ravneh – energetiki, gospodarstvu, regionalnem razvoju, poplavni varnosti in zaupanju v investicijsko okolje:

STRATEŠKA ENERGETSKA STRUKTURA DRŽAVE

- Slovenija že ima omejen hidro potencial → **vsak projekt je sistemsko pomemben**
- Brez HE Mokrice je veriga spodnje Save nedokončana → **nižja optimalna proizvodnja obstoječih HE.**
- Manj možnosti za kombiniranje z **hranilniki, vodikom ali črpalnimi sistemi** v prihodnosti.

RAZVOJ PROMETNE IN ENERGETSKE INFRASTRUKTURE

DRUGI BLOK JEDRSKE ELEKTRARNE KRŠKO:

Počasno odločanje o izgradnji drugega bloka Jedrske elektrarne Krško (JEK2) ima za Slovenijo pomembne strateške, gospodarske, energetske in družbene posledice:

 Počasno odločanje o JEK2 ne pomeni nevtralnosti — pomeni dejansko odločitev za:

- večjo uvozno odvisnost
- dražjo energijo
- manj industrije
- večje podnebne stroške

RAZVOJ PROMETNE IN ENERGETSKE INFRASTRUKTURE

DRUGI BLOK JEDRSKE ELEKTRARNE KRŠKO:

Počasno odločanje o izgradnji drugega bloka Jedrske elektrarne Krško (JEK2) ima za Slovenijo pomembne strateške, gospodarske, energetske in družbene posledice:

ENERGETSKA VARNOST IN ODVISNOST DRŽAVE

Počasno odločanje → večja negotovost po 2040.

- tveganje uvozne odvisnosti (elektrika + plin).
- večja izpostavljenost cenovnim šokom (kot 2022).
- manj stabilna oskrba za industrijo.

👉 Jedrska energija je edini nizkoogljivi vir z **veliko in stabilno proizvodnjo 24/7**. Če zamujamo, nastane “vrzel bazne energije”.

RAZVOJ PROMETNE IN ENERGETSKE INFRASTRUKTURE

DRUGI BLOK JEDRSKE ELEKTRARNE KRŠKO:

Počasno odločanje o izgradnji drugega bloka Jedrske elektrarne Krško (JEK2) ima za Slovenijo pomembne strateške, gospodarske, energetske in družbene posledice:

GOSPODARSKA KONKURENČNOST IN INDUSTRIJA

Velika energetska intenzivna podjetja (jeklarstvo, kemija, aluminij, papir) potrebujejo:

- stabilne cene, dolgoročne pogodbe, zanesljivo oskrbo

Počasno odločanje pomeni:

- dražja elektrika v prihodnosti, slabša investicijska privlačnost Slovenije, tveganje selitve industrije

 ključno vprašanje razogljichenja industrije (elektrifikacija procesov)

RAZVOJ PROMETNE IN ENERGETSKE INFRASTRUKTURE

DRUGI BLOK JEDRSKE ELEKTRARNE KRŠKO:

Počasno odločanje o izgradnji drugega bloka Jedrske elektrarne Krško (JEK2) ima za Slovenijo pomembne strateške, gospodarske, energetske in družbene posledice:

VPLIV INVESTICIJE NA DOMAČI BDP IN GOSPODARSTVO

Počasno odločanje pomeni:

- zamik multiplikativnih učinkov v BDP
- manj dela za slovensko gradbeništvo, strojegradnjo, inženiring
- izgubljene dobavne verige in znanje

Pri jedrskih projektih velja: države z kontinuiteto razvijejo močno industrijo, države z zamudami izgubijo kompetence

RAZVOJ PROMETNE IN ENERGETSKE INFRASTRUKTURE

DRUGI BLOK JEDRSKE ELEKTRARNE KRŠKO:

Počasno odločanje o izgradnji drugega bloka Jedrske elektrarne Krško (JEK2) ima za Slovenijo pomembne strateške, gospodarske, energetske in družbene posledice:

STROŠKI ZARADI ZAMUD

Počasno odločanje pomeni:

Pri energetiki je zamuda zelo draga:

- inflacija gradbenih stroškov in dražje financiranje
- dražja nadomestna energija in dodatne investicije v uvozno infrastrukturo

👉 **V EU analizah velja pravilo: vsako leto zamude pri jedrskem projektu**
→ **+5–10 % končne cene.**

RAZVOJ PROMETNE IN ENERGETSKE INFRASTRUKTURE

DRUGI BLOK JEDRSKE ELEKTRARNE KRŠKO:

Počasno odločanje o izgradnji drugega bloka Jedrske elektrarne Krško (JEK2) ima za Slovenijo pomembne strateške, gospodarske, energetske in družbene posledice:

PODNEBNI CILJI IN RAZOGLIČENJE

Slovenija ima omejen prostor za:

- velike hidroelektrarne, sončne parke, vetrne elektrarne

Brez izgradnje JEK2 pomeni:

- več plinskih elektrarn, več uvoza, težje doseganje net-zero

 Jedrska energija je v EU taksonomiji priznana kot nizkoogljična

RAZVOJ PROMETNE IN ENERGETSKE INFRASTRUKTURE

DRUGI BLOK JEDRSKE ELEKTRARNE KRŠKO:

Počasno odločanje o izgradnji drugega bloka Jedrske elektrarne Krško (JEK2) ima za Slovenijo pomembne strateške, gospodarske, energetske in družbene posledice:

DRUŽBENI VIDIK IN ZAUPANJE

Dolgotrajno odločanje povzroča:

- polarizacijo družbe, nezaupanje v institucije, utrujenost javnosti, politizacijo energetike

Veliki infrastrukturni projekti zahtevajo **jasno odločitev (DA ali NE)**. Največji problem je pogosto negotovost, ne izid.

RAZVOJ PROMETNE IN ENERGETSKE INFRASTRUKTURE

DRUGI BLOK JEDRSKE ELEKTRARNE KRŠKO:

Počasno odločanje o izgradnji drugega bloka Jedrske elektrarne Krško (JEK2) ima za Slovenijo pomembne strateške, gospodarske, energetske in družbene posledice:

GEOPOLITIČNI POLOŽAJ DRŽAVE

Energetika = suverenost.

Brez lastnih energetske virov, ki pokrijejo lastne potrebe države:

- večja odvisnost od regionalnega trga in s tem večja ranljivost ob krizah,
- posledica: manj strateške avtonomije

 Po 2035 bo Evropa imela primanjkljaj stabilne dobave elektrike. Države z jedrsko energijo bodo v prednosti.

RAZVOJ PROMETNE IN ENERGETSKE INFRASTRUKTURE

ZAKLJUČEK:

KLJUČNI SPOROČILI GZS:

- **Slovenija nima prometne krize – ima prometni infrastrukturni zaostanek:**
Brez jasne politične odločitve, da je mobilnost prebivalcev in gospodarstva strateška prioriteta države, se bodo zastoji, izgube in nezadovoljstvo le še poglobljali.
- **Slovenija nima preveč energetskega projektov – ima premalo odločitev.**
Brez jasnih in pravočasnih odločitev o dodatni jedrski energiji, gradnji že načrtovanih hidroelektrarn in posodobitvi ter razširitvi električnega omrežja bo energetska prehod pomenil več uvoza, višje cene in manj konkurenčno gospodarstvo.

**MADE IN
SLOVENIA**
2035